

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ННІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«27» серпня 2026 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

**ІНФОРМАЦІЙНО-АНАЛІТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В
МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИНАХ**

рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціальність: 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»
(шифр і назва)
освітня програма: «Міжнародні відносини»
(шифр і назва)
спеціалізація: _____
(шифр і назва)
вид дисципліни: обов'язкова
(обов'язкова / за вибором)
навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2026 / 2027 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«27» серпня 2026 року, протокол № 1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин
Лариса ЧЕРНИШОВА

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

«26» серпня 2026 року, протокол № 1

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО
(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«27» серпня 2026 року, протокол №1

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО
(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» складена відповідно до освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини» підготовки бакалавра спеціальності 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії».

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. **Метою викладання** навчальної дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» є формування у здобувачів знань про порядок організації і ведення інформаційно-аналітичної роботи у сфері міжнародних відносин та забезпечення набуття практичних навичок з аналітичного використання інформації, аналізу окремих проблем у сфері міжнародних відносин.

1.2. **Основними завданнями** вивчення дисципліни «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» є:

- засвоїти теоретичні основи інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин, включно з її структурою, функціями, принципами та інструментами;
- опанувати методи збору, обробки та аналізу інформації про міжнародні процеси, зовнішньополітичну діяльність держав, регіональні системи та міжнародні організації;
- розвинути практичні навички підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів (аналітичних записок, звітів, прогнозів) для підтримки процесу прийняття рішень у сфері зовнішньої політики та міжнародних відносин;
- навчитися застосовувати сучасні наукові теорії, методи та міждисциплінарні підходи для дослідження актуальних проблем міжнародних відносин та зовнішньої політики;
- сформувати здатність до професійної комунікації: ведення фахових дискусій, аргументування власної позиції, розробки рекомендацій та презентації результатів аналітичної роботи;
- розвинути уміння командної та самостійної роботи у процесі інформаційно-аналітичної діяльності, включно з відповідальністю за прийняття рішень.

1.3. Кількість кредитів – 3.

1.4. Загальна кількість годин – 90*.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	-й
Семестр	
6-й	-й
Лекції	
32 год.	год.
Практичні заняття	
8 год.	год.
Семінарські заняття	
8 год.	год.
Лабораторні заняття	
- год.	год.
Самостійна робота	
42 год.	год.
Індивідуальні завдання	
-	

** у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.*

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна:

- формування наступних загальних компетентностей:

ЗК6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК8. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу; ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні;

ЗК16. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

- формування наступних фахових компетентностей:

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному;

СК3. Здатність оцінювати стан та напрями досліджень міжнародних відносин та світової політики у політичній, економічній, юридичній науках, у міждисциплінарних дослідженнях;

СК4. Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми у сфері міжнародних відносин, зовнішньої політики держав, суспільних комунікацій, регіональних досліджень;

СК5. Здатність аналізувати вплив світової економіки, міжнародного права та внутрішньої політики на структуру й динаміку міжнародних відносин та зовнішньої політики держав;

СК12. Здатність до здійснення комунікації та інформаційно-аналітичної діяльності у сфері міжнародних відносин (українською та іноземними мовами).

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні досягти наступних результатів:

РН04. Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та реалізації зовнішньополітичних рішень;

РН09. Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси;

РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали;

РН15. Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій;

РН23. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

1.8. Пререквізити.

Вивчення дисципліни передбачає наявність у здобувачів попередньо засвоєних знань з освітніх компонентів: «Критичне мислення», «Комп'ютерні технології обробки інформації», «Основи наукових досліджень в сфері міжнародних відносин», «Міжнародні інформаційні відносини», «Технології штучного інтелекту в міжнародних відносинах».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД): основи теорії.

Інформаційна складова інформаційно-аналітичної діяльності. Науково- інформаційна діяльність. Поль Отлє, Анрі Лафонтен. Мета НІД. Процеси наукової комунікації. Наукова інформатика. Поняття «інформація». Властивості інформації. Особливості інформації як товару. Види інформації. Поняття «інформаційні процеси». Складові інформаційного процесу. Інформаційна діяльність. Аналітична складова інформаційно-аналітичної діяльності. Поняття «аналітика». Процес аналізу. Етапи, суб'єктність, види аналітичної діяльності. Масова аналітика. Поняття «інформаційна аналітика». Процес ІАД. Алгоритм процесу ІАД. Інформаційний аналіз. Аналітико- синтетична переробка. Процес аналітико-синтетичної переробки інформації.

Тема 2. Зміст ІАР.

Актуальність, суть, основні принципи ІАД. Інформаційно-аналітична робота. Інформаційно-аналітичний процес. Аналітичний продукт. Організація ІАР. Інформаційно-аналітичний документ. Цілі, об'єкти, суб'єкти ІАД. Загальні професійні вимоги до рівня фахової підготовки аналітика. Функції аналітики. Джерела інформації. Канали передачі. Причини викривлення інформації. Порухення цілісності інформації. Інформаційні шуми, бар'єри та їх вплив на якісні та кількісні показники інформації. Інформаційні посередники: поняття та види.

Тема 3. Методи організації ІАД у сфері міжнародних відносин.

Алгоритм діагностики інформаційних подій і процесів. Методи та методики, що становлять основу інформаційно-аналітичних досліджень. Об'єкт, предмет дослідження, гіпотеза. Методи розробки гіпотез і вимоги до них. Наукова, загальна, робоча гіпотеза. Характеристика комплексних методів досліджень та базові аналітичні методики (моделювання, екстраполяція, методи експертних оцінок, «мозкового штурму», метод Дельфі). Контент-аналіз як формалізований метод аналізу документів. Основні характеристики, принципи та види контент-аналізу. Івент-аналіз. Когнітивне картування. Припущення і передбачення в інформаційно-аналітичній діяльності. Сутність і зміст наукового передбачення. Класифікація методів прогнозування. Типологія прогнозів у сфері міжнародних відносин.

Тема 4. Засоби інтелектуалізації ІАД та управління інформаційними ресурсами.

Поняття штучного інтелекту. Напрями розвитку ШІ. Штучні нейронні мережі. Штучний інтелект і когнітивне моделювання. «Інтернет речей» і технологія блокчейн. Ідея технології блокчейн. Основна перевага блокчейну. Дерево рішень («дерево цілей»), виведення за аналогією. Технологічні засади побудови «дерева цілей». Основне правило побудови «дерева цілей». Моделювання. Умови правомірності міркувань за аналогією.

Тема 5. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання.

Огляд як документ. Жанрові модифікації огляду. Специфічні риси огляду. Основні вимоги до огляду. Структура огляду. Вступ до огляду та його завдання. Основна частина огляду. Заклучна частина огляду та мета. Довідковий апарат огляду. Основні етапи підготовки огляду та процеси аналітико-синтетичної обробки документів, які виконуються на кожному з етапів. Поняття «видання». Види видань. Підготовка окремих видів інформаційних документів. Способи перевірки надійності та достовірності інформації. Підготовка звітів про діяльність. Зміст звіту як інформаційного документа. Формалізована схема викладу інформації у звіті. Підготовка інформаційного релізу. Інформаційний реліз (прес-реліз) та його завдання. Структура інформаційного релізу. Особливості

інформаційного релізу, присвяченого певній особі (певній події). Підготовка окремих видів оглядових документів. Оглядове видання.

Тема 6. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів.

Поняття аналітичного документу. Аналітична довідка та аналітична записка. Основні етапи підготовки інформаційних документів. Методи пошуку документальної та фактографічної інформації. дайджест. Експрес-інформація. Довідка як інформаційний документ, види та особливості її підготовки. Особливості підготовки письмових (друкованих) оглядових та інформаційних довідок.

Основні вимоги до процесу реферування. Основні етапи реферування. Методи аналітико-синтетичної обробки документів, що використовуються в процесі реферування. Методи викладу інформації у рефераті. Екстрагування. Особливості підготовки рефератів в галузі міжнародних відносин. Оцінюючі елементи у рефераті з міжнародних відносин. Призначення анотації та її функції.

Тема 7. Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління.

Зміст інформаційно-аналітичної діяльності: загальні поняття та визначення. Інформаційно-аналітична діяльність у сфері управління. Роль і місце ІАД в управлінні. Технології інформаційно-аналітичної діяльності у сфері управління. Інтегрована інформаційно-аналітична система: проект та концепція. Місце регіональної інформаційно-аналітичної служби в системі інформаційної діяльності органів управління (на прикладі місцевих державних адміністрацій). Інформаційно-аналітична робота органів державної виконавчої влади (на прикладі обласної державної адміністрації).

Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах.

Основи організації державної роботи по збиранню та аналізу зовнішньополітичної інформації. Основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв. Головні умови до зовнішньополітичної інформації. Дезінформація, направлена інформація. Кулуарна дипломатія як спосіб збирання інформації. Дипломатичні документи. Види інформаційних документів, які готуються у посольствах, генеральних консульствах та торговельних представництвах. Специфічні особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади. Функції зовнішньої розвідки. Види розвідувальної інформації. Оцінка розвідувальної інформації. Достовірність, актуальність і повнота розвідувальної інформації. Відповідальність, аналітичний рівень та цінність розвідувальної інформації. Особливості розвідувальної інформації.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усьо-го	у тому числі					усьо-го	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
Тема 1. Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД): основи теорії	11	4	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 2. Зміст ІАР	11	4	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 3. Методи організації ІАД у сфері міжнародних відносин	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 4. Засоби інтелектуалізації ІАД та управління інформаційними ресурсами	12	4	2	-	-	6	-	-	-	-	-	-
Тема 5. Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання	11	4	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 6. Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів	11	4	2	-	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 7. Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління	11	4	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Тема 8. Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах.	11	4	-	2	-	5	-	-	-	-	-	-
Усього годин	90	32	8	8	-	42	-	-	-	-	-	-

4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Методи організації ІАД у сфері міжнародних відносин	2
2	Засоби інтелектуалізації ІАД та управління інформаційними ресурсами	2
3	Засоби інтелектуалізації ІАД та управління інформаційними ресурсами	2
4	Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів	2
	Разом	8

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД): основи теорії	2
2	Зміст ІАР	2
3	Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління	2
4	Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах	2
	Разом	8

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин
1	Інформаційно-аналітична діяльність (ІАД): основи теорії. <i>Завдання.</i> Визначити особливості інформації, складові інформаційного процесу, інформаційної діяльності. Схарактеризувати аналітичну складову інформаційно-аналітичної діяльності. Підготуватись до дискусії з використанням кейс-технологій: «Засоби опрацювання інформації: порівняльний аналіз». Скласти алгоритм процесу ІАД, створивши інтелект-карту. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 1. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с. 3. Муковський І.Т., Міщенко А.Г., Шевченко М.М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. К.:Кондор, 2024. 224 с.	5
2	Зміст ІАР. <i>Завдання:</i> Визначити професійні вимоги до рівня фахової підготовки аналітика. Проаналізувати якісні та кількісні показники інформації. Скласти аналітичну таблицю «Причини викривлення інформації», навести причини та надати їм характеристику. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 2. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с.	5
3	Методи організації ІАД у сфері міжнародних відносин. <i>Завдання:</i> Вивчити особливості методу моделювання та сценарного аналізу; геополітичного аналізу, аналізу мереж. Підготуватись до круглого столу «Особливості застосування методів дослідження міжнародних відносин». Здійснити контент-аналіз публікацій у зарубіжній пресі, в яких згадується Україна. Підготувати когнітивну карту політичного лідера. Провести івент-аналіз євроінтеграційних процесів в Україні. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 3. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с.	6

4	Засоби інтелектуалізації ІАД та управління інформаційними ресурсами. <i>Завдання:</i> ознайомитися з особливостями застосування ШІ та блокчейн-технологій при здійсненні ІАР. Підготувати проєкт в малих групах «Переваги та ризики застосування сучасних засобів інтелектуалізації ІАД». На основі запропонованого робочого плану інформаційно-аналітичного дослідження, використовуючи ШІ, створити його програму та інтелект-карту. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 4. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с. 3. Муковський І.Т., Міщенко А.Г., Шевченко М.М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. К.:Кондор, 2024. 224 с.	6
5	Оглядово-аналітичний документ: поняття, класифікація, структура, методика складання. <i>Завдання.</i> Вивчити основні етапи підготовки огляду. Поглибити знання щодо методів пошуку документальної інформації та фактографічної інформації. Підготувати аналітичну довідку на актуальну тему міжнародних відносин. Підготувати аналітичну записку про сучасний стан відносин України збраною країною світу. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 5. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с.	5
6	Методика підготовки інформаційно-аналітичних продуктів. <i>Завдання:</i> Проаналізувати процес створення документного інформаційно-аналітичного продукту. Скласти технологічну схему підготовки аналітичної довідки. Підготувати реферат «Місце України в системі сучасних міжнародних відносин». Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 6. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с.	5
7	Інформаційно-аналітична діяльність: практичні аспекти реалізації у сфері управління <i>Завдання.</i> Дослідити роботу інформаційно-аналітичних інституцій в Україні та за кордоном. Провести тижневий моніторинг закордонних ЗМІ на	5

	зовнішньополітичну тематику. Підготуватися до ділової гри «Репортер». Проаналізувати інформаційно-аналітичну діяльність корпорації RAND. Проаналізувати інформаційно-аналітичну діяльність Національного інституту стратегічних досліджень. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 7. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с.	
8	Інформаційно-аналітична робота в закордонних установах. <i>Завдання:</i> Визначити основні джерела інформації, які використовують співробітники закордонних представництв; види інформаційних документів, які готуються у посольствах, генеральних консульствах та торговельних представництвах; специфічні особливості інформаційно-аналітичного забезпечення органів державної влади розвідувальною інформацією. Підготуватися до дебатів «Роль МЗС України у формуванні міжнародної підтримки під час війни: досягнення і недоліки». Скласти карту дій МЗС України в протидії російській агресії. Інформаційні джерела: 1. Дистанційний курс «ІАД», Тема 8. 2. Шуляк А.М. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. Луцьк: Вежа-друк, 2021. 274 с. 3. Міністерство закордонних справ України. URL: https://mfa.gov.ua/	5
	Разом	42

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальне завдання навчальним планом не передбачене.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП віддзеркалює табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентою «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП)	Результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН04	Знати принципи, механізми та процеси забезпечення зовнішньої політики держав, взаємодії між зовнішньою та внутрішньою політикою, визначення та реалізації на міжнародній арені національних інтересів держав, процесу формування та	Лекція, виконання ситуаційних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; розв'язування аналітичних завдань, екзаменаційна робота

	реалізації зовнішньополітичних рішень		
RH09	Здійснювати опис та аналіз міжнародної ситуації, збирати з різних джерел необхідну для цього інформацію про міжнародні та зовнішньополітичні події та процеси	Лекція, виконання ситуаційних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; розв'язування аналітичних завдань, екзаменаційна робота
RH13	Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання творчих завдань, аналітичних, тестових завдань, екзаменаційна робота
RH13	Збирати, обробляти та аналізувати великі обсяги інформації про стан міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, регіональних систем, міжнародних комунікацій	Лекція; пошук джерел інформації (критичний аналіз, інтерпретація), підготовка частини наукового дослідження, її презентація	Оцінювання усних відповідей на практичних заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження, екзаменаційна робота
RH15	Використовувати сучасні цифрові технології, спеціалізовані програмне забезпечення, бази даних та інформаційні системи для розв'язання складних спеціалізованих задач у сфері міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій	Лекція, робота з вторинними даними, виконання ситуаційних завдань у командах, презентація результатів досліджень	Оцінювання виконання ситуаційних завдань, аналітичних завдань, екзаменаційна робота
RH23	Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору	Лекція, виконання ситуаційних завдань у командах, аналіз отриманих результатів	Оцінювання результатів дослідження на практичних заняттях; розв'язування аналітичних завдань, екзаменаційна робота

8. Методи контролю

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на семінарських/практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки здобувачів до виконання конкретної роботи.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та семінарських/практичних занять (групова дискусія, тренінгові завдання);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проєктних завдань в ході

індивідуально / командної роботи студентів;

- контроль засвоєння теоретичного та практичного матеріалу (у вигляді тестування);
- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій;
- оцінювання вмінь та навичок збирати та обробляти дані.

Підсумковий контроль засвоєння розділів здійснюється після їх завершення на основі проведення **екзамену**. Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем.

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота, індивідуальні завдання								Разом	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8			
6	6	8	8	8	8	8	8	60	40	100

T1, T2 ... – теми розділів.

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 10 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи.

Критерії оцінювання навчальних досягнень

Під час вивчення навчальної дисципліни використання технологій штучного інтелекту (ШІ) здійснюється відповідно до Політики використання технологій штучного інтелекту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

У межах дисципліни застосовуються такі моделі використання ШІ:

1. Модель «ШІ заборонено».

Використання технологій штучного інтелекту не допускається під час виконання контрольних заходів, спрямованих на перевірку індивідуальних знань і сформованості компетентностей здобувача освіти, зокрема: усного опитування, тестування, аналізу, інтерпретації результатів дослідження та пропозицій, екзамену.

2. Модель «ШІ як асистент».

Під час підготовки до практичних та семінарських занять, виконання аналітичних, проєктних завдань дозволяється використання ШІ для: пошуку та систематизації наукових джерел, перевірки граматики, стилю та оформлення. Фінальний текст роботи, висновки, аналіз, інтерпретація результатів та прийняті рішення повинні бути самостійно підготовлені здобувачем освіти.

3. Модель «ШІ як інструмент».

Для окремих проєктних робіт використання технологій штучного інтелекту може бути обов'язковою складовою виконання завдання. У таких окремих випадках здобувачі освіти можуть використовувати генеративні моделі ШІ для: створення візуалізацій, схем або зображень, аналізу великих масивів даних.

Усі результати, отримані за допомогою ШІ, підлягають критичному аналізу, перевірці та доопрацюванню здобувачем освіти.

Декларування використання ШІ.

У разі використання технологій штучного інтелекту здобувач освіти зобов'язаний зазначити: назву сервісу або моделі ШІ; дату використання; характер допомоги (пошук наукових джерел, створення візуалізацій, аналіз великих масивів даних, редагування тексту тощо).

За вимогою викладача здобувач освіти повинен надати використані запити (prompts) або пояснити спосіб використання інструментів ШІ.

Недеклароване використання технологій штучного інтелекту або подання згенерованого ШІ матеріалу як власного результату навчальної діяльності розглядається як

порушення принципів академічної доброчесності відповідно до внутрішніх нормативних документів Університету.

Заходи, спрямовані на дотримання академічної доброчесності для здобувачів освіти:

1. Самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
2. Посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
3. Дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
4. Надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

При вивченні кожного розділу проводиться *поточний контроль*. На семінарському/практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 4 балів. При відсутності здобувача вищої освіти на семінарському/практичному занятті без поважної причини та особистої презентації виконаних завдань, але за умови розміщення ним виконаних практичних завдань на платформі Moodle в дистанційному курсі «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах», оцінка за завдання виставляється на 1 бал нижча від потенційної.

Замість виконання завдань (вивчення тем) можуть також додатково враховуватись такі **види активностей та неформальної освіти** здобувача:

- проходження тренінг-курсів чи дистанційних курсів з використання сучасних освітніх технологій на платформах Prometheus тощо (за наявності відповідного документу про їх закінчення, надання копії викладачу);
- участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах з проблем використання сучасних освітніх технологій (з підготовкою есе, інформаційного повідомлення тощо, що підтверджено навчальною програмою заходу чи відповідним сертифікатом);
- участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях з проблем використання сучасних освітніх технологій (в розробці анкетних форм, проведенні опитувань, підготовці та проведенні фокус-груп, обробці результатів дослідження, підготовці звіту, презентації результатів тощо, що підтверджується демонстрацією відповідних матеріалів).

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється згідно з нормативно-правовими документами Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна.

Максимальна сума балів за поточним контролем складає **60 балів**.

Таблиця 9.1

Критерії та методи оцінювання поточного контролю

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
Робота над аналітичними завданнями	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував всебічні, систематизовані, глибокі знання програмного матеріалу, вміє грамотно інтерпретувати одержані результати; продемонстрував знання фахової літератури, передбачені на рівні творчого використання	3-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував повне знання програмного матеріалу, передбачене на рівні аналогічного відтворення, але припустився окремих несуттєвих помилок	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який при усній або письмовій відповіді на запитання продемонстрував окремі знання програмного матеріалу та не досяг цілей аналогічного завдання	1

Робота над проєктними завданнями, командними роботами тощо	виставляється здобувачу вищої освіти, який досяг цілей завдання, виконав ефективно роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку	3-4
	виставляється здобувачу вищої освіти, який частково досяг цілей завдання, виконав роль ділової гри тощо, продемонстрував здатність застосовувати знання на практиці, обґрунтовувати власну думку, проте припускався певних помилок	2
	виставляється здобувачу вищої освіти, який не досяг цілей завдання, частково виконав роль ділової гри тощо, не зміг застосувати знання на практиці, обґрунтувати власну думку	1
Тренінг-курси, дистанційні курси	здобувач повинен надати підтверджуючий документ про закінчення курсів; теми курсів, які відповідають робочій програмі навчальної дисципліни перезараховуються.	6-8 (за тему)
Участь в майстер-класах, форумах, конференціях, семінарах, зустрічах тощо	здобувач повинен надати підтверджуючі документи (сертифікати учасника заходу, витяги з протоколів тощо).	8
Участь у науково-дослідних та прикладних дослідженнях	здобувач повинен надати підтверджуючі документи (копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).	8-24

Підсумковий контроль проводиться на основі **екзамену**. Кожен з білетів містить 3 теоретичні питання. Максимальна кількість балів, яка може бути нарахована за перше та друге теоретичне питання, дорівнює 13 балів, за третє – 14 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – **40**. Час виконання – до 80 хвилин.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамені здобувач на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

У разі настання / подовження дії **форс-мажорних обставин** здобувачам вищої освіти денної форми навчання надається можливість скласти **екзамен у тестовій формі** (білет містить 40 тестових завдань, здобувач одержує 1 бал за кожну вірну відповідь) **дистанційно на платформі Moodle** в дистанційному курсі «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах», режим доступу: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9844>.

Таблиця 9.2

Критерії та методи оцінювання підсумкового контролю

Методи	Критерії оцінювання	Система оцінювання, бали
За перше та друге теоретичне питання екзаменаційного білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	11-13
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування.	7-10
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабко орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.	4-6
	здобувач не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	0-3

За третє теоретичне питання екзаменаційного білету	здобувач цілком і всебічно розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну точку зору стосовно відповідних питань і може аргументовано її доводити.	11-14
	здобувач розкрив сутність питання, вільно оперує поняттями і термінологією, але спостерігаються деякі упущення при відповідях на питання та неточні обґрунтування.	7-10
	здобувач розкрив питання у загальних рисах, розуміє їхню сутність, намагається робити висновки, але слабо орієнтується в джерелах, припускається помилок, матеріал викладає нелогічно.	4-6
	здобувач не розкрив питання навіть у загальних рисах, не розуміє його сутності, не орієнтується в джерелах, припускається грубих помилок, матеріал викладає нелогічно.	0-3

Максимальна кількість набраних балів з дисципліни складає **100 балів**.

Оцінювання здійснюється відповідно до шкали ЗВО.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90 – 100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендована література

Основна література

1. Чернишова Л.О. Дистанційний курс «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах». URL: <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9844>.
2. Чернишова Л.О. Особливості регулювання сфери інформаційно-комунікаційних технологій для подолання економічної нерівності країн в межах ЄС. Східна Європа: економіка, бізнес та управління. 2023. № 4 (41). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/vipusk-41-2023>
3. Петров П. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах: навчальний посібник. ДНУ: Електронне видання, 2025. 182 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/405355751_Navcalnij_posibnik_z_disciplini_Informacijno-analitichna_dialnist_u_miznarodnih_vidnosinah
4. Інформаційно-аналітичне забезпечення діяльності органів сектору безпеки і оборони України: матеріали Науково-практичної конференції (Львів, 20 грудня 2024) / упорядник: Т. В. Магеровська. Львів : ЛьвДУВС, 2025. 137 с.
5. Муковський І.Т., Міщенко А.Г., Шевченко М.М. Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах: Навч. посіб. Київ: Кондор, 2024. 224 с.
6. Шуляк А. М., Шуляк Н. О. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : навчально-методичний комплекс для студентів підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 291 Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії / Волинський національний університет імені Лесі Українки, факультет міжнародних відносин, кафедра міжнародних комунікацій та політичного аналізу. Луцьк, 2022. 52 с.
7. Карпчук Н.П. Міжнародна інформація та суспільні комунікації: навч. посіб. для

студ. закл. вищ. освіти / Н. П. Карпчук. Луцьк, 2022. 514 с.

8. Палій С. Сучасні тенденції розвитку інформаційно-аналітичного забезпечення у контексті прийняття ефективних управлінських рішень (на прикладі органів державної влади України). Український журнал з бібліотекознавства та інформаційних наук. 2022. № 10. С. 166–174.

9. Доктрина інформаційної безпеки України. URL: <https://mkip.gov.ua>.

10. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12#Text>.

Допоміжна література

11. Дерев'янюк С. М., Матвієнкі С. М. Політичне прогнозування: навчально-методичний посібник. Івано-Франківськ: Вид-во ПНУ ім. В. Стефаника, 2022. 146 с.

12. Єремєєва, І. А.. Інформаційно-аналітична діяльність у міжнародних відносинах : методичні рекомендації для самостійної та індивідуальної роботи. Дніпро: Дніпровський державний університет внутрішніх справ. 2022. 32 с.

13. Лисий А.О. Загальнотеоретичні підстави прийняття політичних рішень. Державне управління та місцеве самоврядування. 2023. Вип. 1(14). С. 12–19.

14. Микитин О. Сучасні тенденції інформаційно-аналітичного забезпечення інноваційної діяльності в Україні: євроінтеграційний аспект. *Економіка та суспільство*. 2022. 42. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-42-59>.

15. Палій С. В. Інформаційно-аналітична діяльність у контексті розвитку інформаційного суспільства. *Бібліотекознавство. Документознавство. Інформологія*. 2022. № 3. С. 76–80.

16. Дорогих С. О. Щодо питань інформаційної безпеки як напряму інформаційної політики України в умовах війни. Інформація і право. № 2(41). 2022. С. 133–137. URL: http://ippi.org.ua/sites/default/files/17_20.pdf

17. Деякі питання забезпечення функціонування інформаційно-комунікаційних систем, електронних комунікаційних систем, публічних електронних реєстрів в умовах воєнного стану : Постанова Кабінету Міністрів України від 12.03.2022 р. № 263. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/263-2022-п#Text>

18. Щодо реалізації єдиної інформаційної політики в умовах воєнного стану : Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 19.03.2022 р. № 152/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0004525-22#Text>

19. Про нейтралізацію загроз інформаційній безпеці держави : Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 18.03.22 р. № 151/2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0003525-22#Text>

20. Калниболотська Є. В. Забезпечення інформаційної безпеки України в соціальних мережах в умовах повномасштабної воєнної агресії Російської Федерації проти України. Київ : Нац. авіац. ун-т, 2022. URL: <https://er.nau.edu.ua/handle/NAU/55680>

21. Tobias Ide, Patrick A Mello. QCA in International Relations: A Review of Strengths, Pitfalls, and Empirical Applications Open Access. *International Studies Review*. Volume 24, Issue 1, March 2022. DOI: <https://doi.org/10.1093/isr/viac008>

22. Stevanović, M., Pavličević, P., Vujinović, N. et al. International relations challenges and sustainable development in developing countries after 2022: conceptualization of the risk assessment model. *Energ Sustain Soc* 13, 48. 2023. DOI: <https://doi.org/10.1186/s13705-023-00430-3>

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Аналітичний центр RAND. Режим доступу: <https://www.rand.org/>.

2. Європейська обсерваторія журналістики. Режим доступу: <https://ua.ejo-online.eu/>.

3. Європейський Союз. Режим доступу: <https://european-union.europa.eu/index>.

4. Інформаційні війни. Режим доступу: <https://globalnews.ca/tag/infowars/>.
5. Міжнародна асоціація паблік рилейшнз. Режим доступу: <http://www.ipra.org>.
6. Міжнародний союз електрозв'язку. Режим доступу: <http://www.itu.int/>.
7. Міністерство закордонних справ України. Режим доступу: <http://www.mfa.gov.ua/>.
8. Міністерство культури та інформаційної політики України. Режим доступу: <https://mkip.gov.ua>.
9. НАТО. Режим доступу: <http://www.nato.int/>.
10. Організація з безпеки та співробітництва в Європі. Режим доступу: <http://www.osce.org/>.
11. ООН. Режим доступу: <https://www.un.org/en/>.
12. Рада Європи. Режим доступу: <http://www.coe.int/>.
13. CNN. Режим доступу: <http://www.cnn.com>.
14. Mapping The Global Future. Report of the National Intelligence Council's 2020 Project. Режим доступу: https://www.dni.gov/files/documents/Global%20Trends_Mapping%20the%20Global%20Future%202020%20Project.pdf.
15. United Nations E-Government Survey 2020. Режим доступу: <https://publicadministration.un.org/egovkb/en-us/Reports/UN-E-Government-Survey-2020>.

12. Особливості навчання за денною формою в умовах продовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії **обставин непереборної сили** освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборобою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Інформаційно-аналітична діяльність в міжнародних відносинах» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=9844>